

TELEGRAFUL ROMAN.

Apere Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strelnătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr
pentru fie-care publicare.

Sibiu, 6 Februarie.

Cestiunilor bisericesci totdeauna le am dat cu preferință loc în colonele diariului nostru, și de câteori s'a vădit trebuința ne am dat și noi păreri năstre, am înregistrat păreri alora, voind să contribuim la chiarificarea lor după cea mai bună a noastră știință și conștiință.

În deplină conformitate cu această ținută a noastră nu ne putem retrage dela datorința noastră de publicisti și fii ai bisericii în fața unei cestiuni, care de multeori s'a ventilat și în colonele diariului nostru și care ca cestiune ardețore este și acuma la ordinea zilei, și despre care credem noi, că în zilele următoare va forma cu deosebire obiect de delibere în sinódele protopresbiterale din arhidieceșana noastră.

Sunt dóră mai mult de 10 ani, decând s'a pus la ordinea zilei în biserică noastră cestiunea cu pensionarea preoților nostri, care s'a estins asupra tuturor funcționarilor bisericesci.

Cestiunea acesta a trecut prin multe faze, s'a vorbit mult despre ea chiar și în sinódele năstre, și totuși stam încă la început numai, și trista realitate tot mai mult ne îngrozesce, căci până acuma încă de nicăiri nu ni s'a spus, că ideea, căreia i a dat naștere necesitatea cea mai vădită, idea acesta se va și intrupa, de nicăiri nu avem asigurarea, că vom eși din stadiul începutului, și vom face și noi pentru asigurarea noastră aceea, ce a făcut totă lumea, chiar și cea mai neînsemnată întrunire de ómeni pentru amplexiunii sei.

Asupra necesității de a se asigura funcționarii bisericesci pentru casurile de infirmitate, de a nu rămâne pe strade, în cerșitorie familiile lor în cas de mórte, asupra necesității de a face liniscită viața acestora, și prin acesta a-i lipi mai tare de nobila lor misiune în serviciul bisericii, asupra acesteia nu vom mai zăbovi.

Este grozav, când între multele miserii ale acestei vieți, între multele necasuri de tot soiul, te mai muncesce și cugetul, că în cas de infirmitate va trebui să iai desagii pe umeri și toiagul de cerșitoriu pentru a-ți câștiga hrana, căci biserica nu s'a îngrijit încă pentru asemenea eventualități de servitorii sei.

Este grozav, cum te muncesce cugetul, când vești tinerele odrasle în jurul teu, a căroră existență în înțelesul strins al cuvântului e legată de sănătatea ta, de viața ta, și cari la un cas de nefericire rămân cerșitori.

Și omului nu-i rămâne liniscită conștiința în fața acestei grave cestiuni, dacă nu o va suleva la

tóte ocașiunile date, și nu va insista pentru fericita ei deslegare din tóte puterile sale și cu tóte mijlocele legali, cari ni le asigurază biserică.

Scim mai bine ca ori și cine, că biserică noastră nu este mamă mașteră, scim bine, că ea are multe trebuințe pentru a căror acoperire multe se recer, însă și aceea scim, că nu e în interesul bisericii, ca această cestiune să mai rămână în stadiul nebuloș, nechiarificat de până acuma.

Sunt asigurați pentru casul de infirmitate și de mórte amplexiunii statului și familiile lor. Umanitatea a mers așa de departe încât sunt asigurați amplexiunii dela administrațiune, asigurați amplexiunii institutiunilor private, pentru ce se nu lea favorabilă soluțiune acestei cestiuni o biserică, care numără peste 700.000 de suflete, și care prin fericita ei deslegare prin jertfe materiale, căci fără acesta deslegarea nu e posibilă, dăcem prin deslegarea favorabilă ar ridica o pétră de móră de pe inimile celor 1000 de slugitori ai altariului și a decilor de amplexiunii din centru, cari lucră pentru binele și fericirea bisericii.

Înțelegem și apretăim vederile aceloră, cari accentuază, că noi am luat lucrul invers, „*filius ante patrem*”.

Înțelegem motivele, când ni se dăce, că mai întâi se asigurăm existența funcționarilor nostri, ca ei se pótă trăi, și apoi să ne cugetăm, că ce va fi cu ei și ai lor după mórte.

Impregiurările năstre sunt de asemenea natură, încât existența funcționarilor bisericesci până sunt ei în vigóre trupescă și până trăsesc, este asigurată, și după cum stau ađi lucrurile la noi, preotul cu cât e mai înaiat în etate, cu atâta e mai văduț, mai venerat de popor, cu atâta mai cu inimă chemat la funcțiuni, cari se onorează.

Până suntem deci sănătoși ne câștigăm noi pentru noi și pentru ai nostri, și ne asigurăm noi existența noastră cu sărăcia noastră, după cum ne miluesce bunul Dumnezeu.

Dacă maica biserică va ajunge acolo, ca să ne sistemiseze venite mai bune, și mai sigure, fericite va fi de noi.

Între impregiurările de ađi însă necesitatea cea mai ardețore e: să facă maica biserică îngrijirea pentru asigurarea preoțimeii pentru casul de infirmitate, pentru familiile preoților și a funcționarilor în cas de mórte.

Fericita soluțiune a acestei cestiuni va da nouă viață bisericii.

Revista politică.

Mișcarea poporului român contra proiectului, pentru asilele de copii s'a încins pe întregă linia și ađi abia mai este parte în Ungaria și Transilvania, unde se locuiesc români, fără a se fi ridicat proteste unanime. Și în cercurile electorale, unde până acum nu s'a făcut acesta, se va face, căci e mare amărăciunea provocată în sinul poporului prin monstruosul proiect.

Presă magiară „patriotică” a voit să trecă la ordinea zilei preste acesta mișcare impunătoare și s'a ferit nu numai a aduce rapórt, dar nici chiar a lua mici notițe.

Și cu tóte aceste ea ține mare cont de mișcarea românilor. Acesta o tradéză câte un articol, în care ne mai putând înabuși pasiunea a calomnia se aruncă cu totă furia asupra românilor.

Dar mai mult ca presa magiară ține cont de mișcarea românilor și preste tot de cauza lor presa streină.

Presă germană, care nu stă în serviciul șovinștilor din Budapesta și nici în serviciul jidanilor, s'a exprimat în mai multe rânduri asupra cestiunii românilor din Ungaria. Ea a mers așa de departe, încât a stors și declarațiunile dela bărbații politici din regatul român, în care acestia ș'au dat vederile lor pe față fără nici o genă.

Presă francesă a fost la început mai cu rezervă. În zilele din urmă însă ea a luat cu tótă hotărîrea în apărare cauza românismului și în special a românilor din Ungaria, combătând cu mare energie și cu rară logică tendințele de magiarisare și preste tot atitudinea puterii statului față de români.

Asteliu diariul parisian „Le Memorial Diplomatique” în anul trecut a protestat cu energie contra întreprinderii de asimilațiune violentă ce se face din partea magiarilor pe sama românilor ardeleni, ér în numărul, ce ne-a sosit ieri aduce în legătură societatea de magiarisare ardelenă Emke cu „Liga pentru unitatea culturală a românilor”, accentuând că acesta ligă este un echou și tot de odată un contrapond al „Kulturegyletului”. E drept, dăce numita foie, că acesta ligă s'a format cam târziu, dar bine că s'a format măcar și acum, căci era timpul ca să se apere cu mai multă energie interesele românismului. Apoi trece la manifestul ligei, pe care l' aprobă din tóte punctele de vedere.

La acest loc mai aflăm de importanța a accentua, că tocmai acum au început o mișcare camerile de comerț și industriale din Francia, ca Francia

FOIȚA.

Salutare-Sărutare.

*) Verbul român „sărutare” și verbul latin „salutare” sunt unul și același cuvânt: sărutare, format din salutare după regulile limbii năstre întocmai ca par din palus, măr din malus, pěr din pilus, fir din filum.

De aci ar urma naturalmente, că înțelesul verbului sărutare se fie identic cu înțelesul verbului salutare; în faptă însă nu e așa. Noi semnificăm prin verbul sărutare cu totul alta, de cât ce înțelegeau și esprimeau romanii cu verbul lor salutare. Pentru sărutarea noastră se folosiau de substantivele: osculum (guriță), suavium și basium, (franc, baisier, ital, bacio) și de verbele: osculari, suaviari și basiare.

Din tóte aceste trei cuvinte noi românii n'am păstrat, decât póte pe cel dintâiu, și încă într'o formă nu tocmai regulată, și numai ca cuvânt arcaic și vulgar. Verbul nostru popular, care se folosește în locul verbului salutare dacă nu va fi un onoma to poetic, apoi trebuie că s'a format din verbul latin osculari în forma abnormă,

incât abia îi mai cunosc originea, dacă nu reflectăm la înțelesul cuvântului.

Cum a ajuns verbul salutare a însemna „sărutare”, vom vedea din cele, ce urmăde:

Se scie, că imperialismul romanilor și a luat originea din statul privaților sau particularilor, pentru aceea curtea împărătescă din Roma cu tóte institutiunile și formele sale, și cu întregul seu personal, se into mise la început în modul unei case private, pe cum erau casele familiilor aristocratice, și numai pe încetul, în decursul unui timp mai îndelungat, și-a însușit caracterul, formele și atitudinea curților regesci din lumea veche. Acest proces de dezvoltare împedat în mai multe rânduri prin repetițiile stăruințe ale mai multor împărăți, de a conserva curții împărătesci caracterul unei case private cetățănesci, a ajuns a se termina în secul al treile sub influințele din ce în ce mai impetuóse ale orientului.

În timpul republicei tot omul de frunte, și-avé cortegiul seu, mai mare sau mai mic, mai mult sau mai puțin impozant, pe cum îi da mâna, starea și averea; acest cortegiul îi unplea atrial odată în ziua, îi făcea escortă pretutindenea, unde se așeza în public, și avea să-i facă aparițiunea cât se póte de respectabilă și splendidă. Acest cortegiul era așa numit clientelă, membrii lui erau clienții.

Datorința principală a clienților era, să se presinte odată în ziua naintea domnului lor, să-i cur-

tenescă, să-și facă reverința, să-i dea bunădimința cum dăcem noi, să l salute, pentru aceea se și numiau salutatores sau togați, pentru-că aveau să se presinte în vestminte sərbătorești, în togă. Mulți din ei erau ocupați ziua întregă până târziu séra, aveau se escortețe sediul sau lectica domnului lor, să-l însoțască la visite, la scaldă, să-i facă loc pînre ómeni în stradele înguste și carne, să-i admire și se-i aplaude poesiele, să strige bravo, când pledă înaintea judecătoriei, să laude tóte câte le făcea sau le vorbea să-l numescă „domn” și „rege” și se fie pururea devoți și supuși.

Pentru tóte aceste clienții se bucurau de „amicia” domnului lor, acesta îi numia „amicii” sei, îi ospăta la masa sa, le oferia la anumite ocașiuni daruri, gratificări în bani, îi apăra în procese, îi lua sub patrociniul seu, îi ajutără în lipsele lor, și altele.

Acest raport între nesce ómeni fără individualitate proprie, lipsiți de puterea și morală și materială pentru a și accentua personalitatea în stat și societate, și între patronul lor, a trecut cu puține schimbări formale la curtea împărăților. Acolo cei mai de frunte senatori și cavaleri, făceau cortegiul, suita împărătilui, și se numiau „amicii cesariului” sau cum dăce sânta scriptură „prieteniul Chesariului”.

Ca atari erau chemați în consiliul intim al împărătilui, în acesta calitate apoi în parte și ca con-

să se pună în cele mai bune relațiuni cu România pe terenul economic și prin acesta pe cel politic.

Agitațiunile electorale în Cislațania se continuă cu multă violență. Conferința de partid a cehilor vechi a acceptat manifestul electoral prezentat de Rieger. Astfel partidul vechiu ceh voește să se consolideze și să pășască și mai departe la luptă.

Partidul cehilor juni însă încă pășește bărbătesc. Gregr ș'a ținut darea de samă în Lieben. Ea formeză un șir de acuse contra guvernului, în contra germanilor care vorse nimicescă elementul slav din Austro-Ungaria. Dinastia va trebui să înoescă dreptul public, dacă voește să se afirme pe tron, căci la din contra germanii din Austria se vor desface în Germania, italienii în Italia, românii din Ungaria în România, și singurul razim al dinastiei rămân cehii și magiarii, care, durere, proced chiar în mod ucigaș și tâlhăresc față cu compatrioții lor slavi. Copii slavilor sunt deja în etate de 3 ani luați dela părinții lor spre magiarizare. Acastă ucidere de copii națională e maigrozavă decât sclavagiul african. Adunarea a votat încredere lui Gregr și candidatului Tilser.

Diariul „Reforma” din Craiova, ocupându se cu sörtea clerului din România, face următoarele reflecțiuni:

Töte guvernele câte s'au succedat la cărma țerei, au fost, förte nedrepte, față de cler; au căutat mai mult se înșele buna credință a preoților, în loc de a veni în ajutorul lor; au promis dar nici odată nu și au respectat cuvântul; ori ce proiecte au rămas literă mörta; mesagele regale au vorbit în continuu despre fericirile clerului, aceste fericiri de fapt n'au fost de cât iluzorice.

Dacă se constată ceva și mai trist, mai dureros este, că și mandatarii noștri, în cestia preoțescă, nu s'au lăsat mai pre jos de viclenele manopere ale guvernelor.

Când fostii și actualii deputați au candidat la deputație, au fost pe cât se pöte de nesinceri: scopul scuză mijlöcele, era devisa domniei lor, astfel în întruniri publice, în profesiile d lor de credință, au rostit mari neadevăruri, prin ademeriri, prin vorbe umflate, prin sörutări de mâni, au căștigat, păcălind pe cei ce se încred lesne.

Preoții cari neîncetat au bine-cuvântat și s'au rugat pentru triumful cauzei lor, au cădüt în mai mare rătăcire de cât partea cea mare de alegători.

Ar fi de dorit să se pună capăt acestei stări de lucruri, cel-ce vorbesce de virtute, caracter civic, patriotism, sentimente nobile, dor de țără, jertfe pe altariul patriei, bine public, etc. etc., se fie conseinte și conscient.

Să înceteze tragerile pe sföră, să înceteze de a trafica cei cu idei meschine, cei cu idei de căpătuială; ömieni făgăduielilor și ai vorbelor deșarte se sfărșescă o dată cu trecutul de trista memorie și când este vorba că sau făcut promisiuni; când este vorba că parlamentele sunt ținute, să se pronunțe și pentru mult urgisitul și uitatul cler, cei obligați să nu stea nepăsători și reci, se nu se arete și de astă dată îndărătnici, și dacă guvernul voiesce încă să se jöce: da „uite popa nu e popa” cei sinceri să dea alarmă.

Da! momentul suprem a sosit, dïlele acestea cestiuinea îmbunătățirii stării morale și materială a clerului, va fi éráși luată în discuțiune, guvernul

și a spus părerea, rămâne ca reprezentanții națiunei, acei cari primind din rânile nöstre titlu de mandatarî să-și facă datoria și d-lor se nu uite, că a jurat a apăra drepturile preoților mireni, drepturi înscrise și în programul diariului „Reforma”.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român”.

Zarand, la 13 Februarie, 1891. Ieri la 12 Februarie 1891 s'au întrunit în Brad, în sala dela „Hotel Național” alegătorii români din cercul Baiei de Criș, spre a protesta contra proiectului de lege pentru asilele de copii. Bradul de mult nu a vëdüt o adunare așa de imposantă. Au participat preste 600 alegători. Sala hotelului a fost prea mică spre a cuprinde alegătorii, mulți au trebuit să stea prin odăi laterale și coridöre.

La örele 10 ant. m. s'a deschis adunarea prin avocatul Teodor Pop. Acesta în o vorbire precisă arătă scopul adunării, ce sunt asilele de copii, cu ce scop se întemează aci la noi, și rezultatul funest ce pöte avea proiectul pentru conservarea vieții nöstre românesci.

Biroul s'a constituit alegându-se președinte Teodor Pop, barbați de încredere Simion Bacila, Iuliu Cosma, N. Bolboca parochi și Ioan German învățătoriu, érá secretariu Dr. Silviu Moldovan.

Deschidödu-se discuțiunea, primul orator a fost Ioan German. Acesta provocându-se la mai mulți șș-i din proiectul de lege pentru asilele de copii, îl combate din mai multe puncte de vedere. „Suntem datori — dice dënsul — ca până când mai e timp se spunem cu tötä rezoluția, limpede părerele nöstre, ca se scie frații magiari, că fiind vorba de creșterea pruncilor noștri, de limba nöstră și legea strămoșască, de viitorul națiunei și a bisericei nöstre, a suntem cu toții, un trup și un suflet dela opincă până la vlădică, și că gata suntem a le apăra”.

Mai întâiu combate proiectul din punct de vedere economic. Prin asilele de copii poporul va fi îngreuiat cu nöue sarcini — apröpe insuportabile — cari pre noi românii ne privesc în locul prim, fiind-că necum la sate, dar nici la cetăți nu avem asile. Pentru noi ele sunt un lucru nou.

Și dacă vom ca să rămână români pruncii noștri, vom trebui să facem preparandii pentru creșcătöre ori îngrijitöre, apoi zidiri pentru asile, lefi la îngrijitöre și dacă numărul pruncilor trece în o comună preste 40, atunci vom trebui să plătim încă și o doică și servitöre! Ei bine! De unde të se acopere spesele? Vom fi noi în stare a face töte acestea? Întröhä oratorul. Și chiar dacă le vom face, statul le pöte închide, când îi place, sau pötä să deschidă un nou asil lângă asilul confesional și sub deosebite preteceste să forțeze pruncii a frecuenta asilul de stat ori comunal. Sarcinile de 3 % ce se pot scöte dela locuitori pentru asile, tot din pungile nöstre au să éșä. Cele 3 % însă nu vor ajunge și atunci statul și-a rezervat dreptul a mai lua și tacse moderate pentru asile dela părinții mai cu stare. Adecă vom fi storși până la măduvă.

Pentru-ca să nu uităm ca mai sunt sumedenie de aruncuri la comitat, la comună în töte părțile. Când au fost vorba la noi de căsi la comitat sau făcut arunc, la podul preste Murăș — arunc — la fondul pensionărei notarilor — arunc.

În urmă capabilitatea de solvire să sleesce. Și öre se mai putem suporta și noul arunc pentru asile? (Numai dăm! Facă-și cui îi trebuie!)

Scopul acestui proiect mai departe este magiarizarea nöstră, adecă desbărarea pre încetul de limba nöstră de obiceiurile nöstre. Acesta au mărturisit-o secretariul de stat Berzëviczy și ministrul Csäky.

Comisariul B. . . pretorele din Brad, când s'a rostit, că scopul proiectului e magiarizarea a sărit ca mușcat de șerpi de pre scaun și adresându-se cătră vorbitor a đis: „nu-i adevărat, noi nu vrem ca să ve lăpădați limba se ve magiarisăm, retrageți vorbele ori închid adunarea”.

Oratorul ficsänd pre pretore a răspuns: eu am citat deja vorbele alor doi bărbați de stat maghiari, și acum étä ce dice § 41 din proiect: „îngrijitörele ce nu vor posedea limba magiară, vor fi date afară; érá în § 8 se dice că: distragera copiilor de limba nemagiară să se aducă în legătură cu introducerea lor în cunosința limbei magiare ca limbă a statului, va să đică limba magiară și érá magiară.”

Amicii împăratului se presintau la el diminëta pentru a-l saluta, a-și face reverința, a primi ordinel lui, și pentru a fi distinși într'un mod sau într'altu. Împăratul apoi invita la masă, și alegea dintre ei cortegiul seu, (comites, cohors amicorum), când călătoria în provincie, sau faceu expedițiuni militare, le făcea donațiuni (vile, palatiuri, gradine moșii), le plătia datoriile ș. a.

Fabius Maximus întrând la împăratul August și salutându l cu cuvintele îndatinute „Salutare, Cesar” a primit răspuns „sănătate bună Fabie”, în modul acesta i s'a anunțat disgrăția împăratului.

Favorul de a fi admis în audiență la împăratul era tot odată o datorință, de care nime nu se puté dispensa fără motive ponderöse.

Afară de amicii împăratului mai aveau intrare la audiența și senatorii, unul câte unul, sau toți deodată, apoi cavalerii, și din când în când și statul al treile.

Audiența se ținea, pe cum am amintit, diminëta adecă odată în ziua, înainte de a se face ziua și fiind-că tot diminëta se începeau și jocurile publice, imperații, pentru ca se nu silëscă pe amicii lor a face cale lungă la palat și apoi la jocuri, petreceau adeseori noptile în casa vreunui libertin în apropierea jocurilor, sau nu dedeau audiență în acele dïle.

(Va urmă).

Nicăiri în lege nu se đice că: îngrijitörele au se scie limba maternă a pruncilor din asil. Cine să se mai îndoescă acum de scopul proiectului. Chiar de aceea este sub tötä critica din punctul de vedere al nostru național.

Prin obligativitatea asilelor de copii dela 3—6 ani și prin luarea pruncilor dela sinul familiei, mama este lipsită de un drept ce nu l'a dat legea nici bărbatului seu. Un tată o scim, că nu pöte lua un prunc dela mamă până la etatea de 7 ani și acum statul cu forța să-l ducă. Prin această se răpește mamei cel mai sfânt drept.

Înrirușta familiei asupra pruncului este redusă la nula, în asile desvoltarea fizică și intelectuală este împedecată și periclitată. Unde rămâne punctul de vedere sanitar, de care trebuie să se țină cont?

Unde rămân principiile pedagogice, adoptate de popörela civilisate. Se îngreuezi un copil de 3 ani cu o limbă grea, când nu scie nici pre a mamă-sa.

Proiectul de lege nu pöte să producă decât ură și amărălă între popörela din patrie. De aceea noi trebuie să luăm poziție hotărâtă și se đicem celorce vrem să ne magiarizeze: „acastă nu voim cu nice un preț, érá celor ce ne trimet preste carpați se le spunem verde: avem aici moșiele și bisericele nöstre, aici voim să murim ca români nu ne părăsim patria!” (Dese întreruperi așa e).

În urma acestora oratorul a propus și s'a primit unanim următoriu:

Proiect de rezoluțiune:

Consideränd, că proiectul despre asilele de copii, primit în casa de jös a deputaților:

Impune în mod forțat nöue sarcini apröpe insuportabile asupra comunelor nemagiare în interesul unei minorități naționale;

Consideränd, că prin proiect se smulg dela sinul mameilor române fi în cea mai fragedă etate, și prin această se face imposibil familiei ai da pruncului o creșcere bună națională, morală și religioasă;

Consideränd, că proiectul are väditul scop de ai face pe prunci cunoscuți cu obiceiuri străine casei părințesci române, și în specie ai deprinde cu limba magiară, în detrimentul limbei moderate;

Consideränd, că prin proiect se comite un atentat asupra consciinței nöstre naționale, desvoltate în grad mare și prin această se pöte da ansă la ură de rasă care e un pericol pentru esistența statului în aceste timpuri grele;

Consideränd, că prin grămădirea unui număr mare de prunci până la 80 înși într'un local desvoltarea fizică e periclitată; érá cea spirituală se face obiect de experimentat.

Din aceste motive alegătorii români din cercul Baia de Criș întruniți la 12 Februarie a. c. în Brad, protesteză sër-bătorește contra proiectului de lege, pentru asilele de copii și-l declară de cel mai mare pericol pentru desvoltarea nöstră națională și chiar pentru interesele bine înțelese ale statului.

După ce mai vorbi pentru primirea proiectului preotul N. Bolbaca din punct de vedere religios; érá praetul I Cosma, dând espresiune convingerei că și acest proiect nu va fi în stare a ne schimba naționalitatea — apa trece petritele rămân —; punödu-se la vot se primi unanim.

Dr. Silviu Moldovan mulțamesce presiidiului, érá acesta publicului alegătoriu pentru buna ordine și participare.

Cu aceste adunarea s'a închis.

Raportorul.

S. Sebeș, în 15/3 Februarie 1891. Önorată redacțiune! Cea ce am prorocit s'a implinit! Concertul dat cu ocaziunea dïlei patronilor scölei nöstre cap. gr. or. de aici, în 30 Ianuarie a. c. v. precum și balul român arangiat tot în aceea dï a fost preste acceptare de bine cercetate.

Concertul ca cel dintăiu, și el în sine a fost destul de bine reușit, și credem, că al II-lea și cele următöre vor fi și mai succese. Venitul concertului după împărțășirile date a fost la 50 fl. spre înființarea unui fond coral.

Balul a fost primul aici în acest carnaval și bine cercetat. Nu a lipsit nici costumul național, cel frumos și atrăgătoriu.

Sala dela hotelul „Leul de aur” a fost de tot prea mică, pentru a putea lua parte la dansare toți cei pöftitori Romani a fost jucată în un mod esemplariu. Cuadrilul s'a jucat de vre o 70 pärachi. Venitul balului a fost la 150 fl., profitul curat în favorul bibliöteci scölei române din loc preste 40 fl. Petrecerea a durat până în dori de dï.

Tot în 29 și 30 a fost aici și adunarea gen. a reuniunei învățătorilor din districtul Sebeșului. Au participat la adunare vre-o 60 învățători. Cea mai bine cercetată până acum; însă scurțimea timpului și celelalte întruniri din 30 Ianuarie a făcut, că rezultatul practic al reuniunei să fi scurtat. Prelängă partea administrativă s'a tractat și trei prelegeri practice din comput și geografie. Corpul învățatöresc de ađi promite însă progres însemnat pe această carieră.

Tot pe 30 Ianuarie v. a fost convocată și adunarea despărțământului Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, însă această din scurțimea timpului, s'a amënat.

Cu ocaziunea ținerii acesteia, cred că se va ține și adunarea „Asociațiunei Andreiane” pentru spriginirea și înmulțirea măestrilor români în cercul acesta, care asociațiune are deja un fond de vre o 400 fl.

X.

siliari neoficiali, eserciau o ingerință decisivă asupra sistemului de guvernare și erau factori principali la töte rezoluțiunile împăratöscii.

Intocmai pe cum unii optimați organisaseră mai multe clase în clientela lor, și primiau pe cei din clasa primă în audință „privată” cum đicem noi, pe cei de a döua clasă în număr mai mare deodată, ér pe cei de a tria clasă pe toți deodată, așa erau și la curtea împăratöscă „amicii”, de întâiu și de a döua clasă (prima et secunda admissionis).

În decursul timpului numirea de „amic” al cesarului și-a perdut caracterul personal și a devenit titlu pentru unele oficie superiöre. Așa d. e. într'un rescript al lui Sever și Caracalla se confirmă locuitorilor unui oraș din Mesia o anumită imunitate, adecă un privilegiu, dar numai atunci dacă amicul nostru, legatul consulariu, care va fi atunci în funcțiune, va afla că sunt demni de dreptul de cetățan. În timpul împăratului Marcu Aurelian se pare, că toți legați consulari purtau titlu „amic al cesareului”. Constatat este, că în secul al patrulea și al cincilea, cei trei mai înalți funcționari ai imperiului (praefectus praetorio, praef. urbis, progister militum) în stilul curial se numiau par ens (părinte) pe alții éráși de clasa primă (magister officiorum, comites rerum privatorum, și sacrarum largitionum) împăratul îi numia frater (frați) ér pe cei din clasă mai inferiöră carissime (preaiubite).]

Raport

despre cursul extra-ordinar pentru lucrul de mână, ținut în feriele de vară ale anului 1890 în „Seminariul Andreian” din Sibiu.

(Urmare).

II.

Poate că se pune din vre-o parte întrebarea, că de unde își trage începutul acest obiect, lucrul de mână? Cine l'a scos la ivelă? Ce însemnătate are? și cari sunt motivele, cari l' recomandă a fi introdus în școlă? La toate aceste întrebări voi răspunde pe scurt în cele următoare.

Cele dintâi urme ale acestui obiect, putem dice, că le găsim prin secolul al XVI-lea, când au scris reformatorii confesionali, Luther și Zwingli, pentru aplicarea tinerimei la lucrări practice cu mână. Mai mult s'a lucrat însă în privința aceasta, începând din secolul al XVII-lea încôce.

Amos Comenius, în opul său „Didactica Magna” arată modul, cum se-și însușească copilul măiestria și dexteritățile în întrebuintărea uneltelor și a materialului de lucru, dicând, că pe copii se-i deprindem cu lucrul și cu ocupațiune continuă, făcându-i se cunoscă cele mai de căpetenie măestrii, ca se fie orientați asupra lor și pentru ca se putem cunoaște și judeca mai bine: „pentru care chemare din viață au ei mai mare aplicare.”

Francke, (secolul XVII—XVIII), a luptat nu numai cu graiul, și în scris pentru a încetățâni lucrul de mână în practica școlară, ci a introdus în faptă acest obiect în institutul său, care există și astăzi în Halle cu numele înființatorului. Prin regulamente speciale a împărțit accepțiunea spirituală de preste și a elevilor pe schimbate cu ocupațiuni diferite corporale. Specialitățile, practicate acolo au fost: împletitul de ciorapi din ață și cârpitul hainelor, strugăritul, gravatul în metal și în fildis, cartonagiul, tocitul sticlei și fabricarea oglinzilor, tranșatul fripturilor și servitul la masă, prepararea erburilor farmaceutice și alte lucrări mărunte trebuincioase în economia casei.

Lacke, filosof medic și pedagog tot odată, (secolul XVII) recomandă lucrul de mână în școlă și din punct de vedere igienic; el nu admite educațiune adevărată fără ocupațiuni tehnice.

Rousseau marele pedagog naturalist (1712—1778) recomandă lucrul de mână din punct de vedere educativ, dicând, că noțiunile ce le câștigăm prin lucrare și deprindere sunt cu mult mai trainice mai clare și mai folositoare, ca cele ce ni-le câștigăm prin auz și el sfătuiesc în opul despre crescerea idealului său Emil, ca fie-care se învețe o meserie pentru că prin această își câștigă o poziție, un rang, pe care nici odată nu-l poate pierde, și care îi face cinste.

Ioan Bernhardt Basedow, pedagog filantropist (1723—1790) a introdus lucrul de mână în școlă (în institutul înființat cu dotațiunea de 12 mii de taleri, făcută de nobilul prinț Leopold, Fried. Franz în Dessau 1774).

Christian G. Salzmann (1744—1811) a lucrat cu efect mai mare decât Basedow, în a cărui școlă a fost învățătoriu, stăruind în scris pentru aplicarea lucrului de mână, ca mijloc educativ dicând, că: „spiritul nu-și poate arăta puterile sale, dacă mâinile nu vor fi dedate prin deprindere, a asculta ordinele lui.” Și că grea trebuie să fie poziția omului, care are trebuință de mâinile sale, dar nu și le poate folosi.

Părintele metodului intuitiv, Pestalozzi, care s'a născut la 1746 și a murit în 1827 în opul său scris pe la anul 1801 dice, că omul, pentru a putea trăi în lume trebuie să știe, să cugete și să muncască. A știi ceva, o poți auzind și vedând adevărat fiind pasiv, dar a executa, a confecționa, a produce, trebuie tot deuna să faci, să lucrezi să fi activ.

El în școlile sale din Neuhoft (1775) Burgdorf (1799—1804) și Iferten (1805—1825) a introdus din lucrul de mână torsul de lână și împletiturile.

Ca efect cutropitoriu, a avut principiile lui Fröbel (1782—1852) prin aplicarea deprinderilor mâinei și a ochiului la diferite lucrări pre ajungerea unei educațiuni solide, este cunoscut, căci astăzi vine legislativa a regula această cestiune importantă pentru fericirea omenimei.

Pe basă pedagogică în înțeles mai plin, s'a pus lucrul de mână, prin Herbart și Ziller, din secolul prezent. Cel din urmă, în opul său de mare importanță: *Der erziehende Unterricht* se ocupă foarte amănunțit cu modalitatea introducerii lucrului de mână în școlă și despre însemnătatea lui printru educațiune.

După acești bărbați, de cea mai mare greutate pedagogică, a început o multime de alți competenți a recomanda și propaga lucrul de mână. Intre alții căpitanul de cavalerie Clauson-Kaas din Dania, făcând experiențe cu copii sei pe acest teren, a părăsit cariera militară și a deschis în Copenhaga (Dania) o școlă pentru industria de casă (Hausfleiss); apoi se mută la Berlin și ținând prelegeri în diferite orașe ale Germaniei. La Emden ținând cel dintâi curs pentru învățători (1877) apoi la Lipsca și în alte

orașe. Mulți alții au lucrat pe terenul acesta. Chiar reuniuni s'au înființat prin țările din occident pentru promovarea lucrului de mână, ér în Franca prin lege s'a introdus lucrul de mână în școlă ca obiect obligat de învățământ, deja în anul 1882.

Nu me pot estiude mai mult în această privință ca să-mi rămână timp a vorbi ceva despre începuturile făcute pe acest teren și la noi românii.

Prima agitațiune în favorul lucrului de mână și cea dintâi urmă o găsim la noi, în actele sinodului arhidieceșan ort. gr. or. din Sibiu la anul 1878. Deputatul sinodal Ioan cav. de Puscaru a făcut în sesiunea sinodului arhidieceșan din acel an propunerea ca consistoriul arhidieceșan să se însărcineze a studia modalitățile introducerii instrucțiunii practice de meserii potrivite pentru poporul arhidieceșan în institutul Andreian. Dar consistoriul arhidieceșan, împreună cu corpul profesoral dela acel institut neputând afla o formă practică, în care se deslege această cestiune, n'a făcut nici o propunere pozitivă pentru introducerea lui și astfel sinodul din 1880 a abandonat deocamdată această idee, care n'a mai eșit la ivelă până la 1883.

În sesiunea sinodului din 1883 profesorul seminarial Dr. Daniil P. Barcian ca deputat sinodal a reinviat ideea dlui I. cav. de Puscaru, făcând în sinod propunerea motivată ca „învățământul profesional” precum numia densusul atunci acest obiect, să se introducă nu numai în seminariul Andreian, ci și în școlile de băeți. Mai târziu dl Dr. D. P. Barcian a lucrat un elaborat, prin care motivează foarte bine necesitatea introducerii lucrului de mână în școlă; cestiunea însă a rămas din nou impededată.

Inițiativa privată, luată de învățători, a scos la ivelă érași această cestiune, în anii din urmă, de astădată fusé în mod practic.

Zelosul învățătoriu din S. jude, Petru Grama a făcut începutul în anul 1885 înființând un curs pentru împletituri de papură, la care a participat numai 2 învățători.

La 1886 s'au deschis două asemenea cursuri: în Sânt Jude, de P. Grama, cu 16 frecuanți și în Grădișce de învățătoriu Trimbiționiu, cu 4 frecuanți.

În vara anului 1887 s'au ținut asemenea cursuri în S. Jude, cu 4 ascultători, în Gherla de învățătoriu Boeriu cu 4 ascultători, în Cojocna de învățătoriu Vârful și în fine în Brașov de G. Moian și C. Mușlea cu 25 de ascultători. Acești doi din urmă au fost premiați cu „medalia de aur” de către juriul expoziției industriale economice din Craiova în România, unde și-au spus dênși obiectele. Dl G. Moian a edat și o carte „Lucrul de mână în școlă”, în care își arată încercările și experiențele sale, statorind și un plan bine precizat pentru practicarea lucrului de mână în seminariul Andreian. (Va urma).

Varietăți.

* Proiectul de lege pentru asilurile de copii mici, care era să vină mâne la ordinea zilei în casa magnaților, este amânat pe altă ședință mai târzie.

* (Sinod protopresbiterial) Sinodul protopresbiterial al tractului Sibiu și convocat pe Duminecă 10/22 Faur a. c.

* Invitare la concertul de diletanți urmat de joc, ce se va arangia în Timișoara în sara de 2/14 Martiu 1891, în saloanele redutei orașului (Hotelul „Principele de coróna Rudolf”) în favorul școlii gr. or. rom. din loc. La acest concert va conlucra și corul vocal român din Biserica albă. Biletele de intrare: de persoană 2 fl. o familie de doi membri 3 fl. de 3 membri 4 fl. o logiă 5 fl. Începutul precis la ora 8 séra.

Comitetul aranjatoriu:

P. Rotariu, președinte, Em Ungurian, Dr. Aureliu Munteanu, Dr. Corneliu Nicórá, I. V. Barcianu, Georgiu Lazar, Dr. Simon Lazaru, Victor Sierban, Vasiliu Papp, Ioan M. Rosiu, Dr. Aureliu Novac, Andr. Boboroni, Const. Păteu, Dimitrie Balanescu.

Ofertele generóse se primesc la adresa dlui Aur. Munteanu avocat în Timișoara și la timpul său se vor publica.

Timișoara, 10 Febtuariu. 1891.

* (Himen.) Ni se scrie din Grațiu: Vă fac cunoscut, că amicul nostru dl dr. med. Aurel Tincu din Orăștie s'a cununat în 10 Februarie a. c. cu domnișóra Carola Ienuli din Villach în Carintia. Dorim tinerei părechi fericire și indestulare.

* (Reuniunea agricolă). Comitetul central al Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiuului, va șine Sâmbătă în 9/21 Faur a. c. la 6 óre séra ședință în localitățile „Asociațiunei transilvane”.

* (Necrolog.) Cu adâncă întristare de suflet și durere de inimă se aduce spre știință, că prea iubitul nostru frate, cumnat și unchiu, domnul **Epaminonda Bucevschi** artist academic de pictură, pictor autorizat al arhidieceșei ortodox-orientale bucovinene; membru al mai multor soci-

etăți de arte și de cultură naționale române etc. fiind împărțit cu s. eucharistie, a răposat astăzi Vineri în 1/13 Februarie în atelierul său din încăperile presbiteriului reședinței arhidieceșale în etate de 48 ani.

După ceremonia funebrelă, care se va face Duminecă în 2/15 Februar la 2 óre d. m. în biserica seminarului arhidieceșal, va urma înmormântarea în cîntirumul central, la care se invită toți amicii și cunoscuții.

Cernăuți, în 1/13 Februaru 1891.

Mult întristata familie.

* (Zăpadă mare). Foile rusesci aduc scirea, că în sudul Asiei a cădút zăpadă foarte mare, care a acoperit multe sate. Zăpada ajunge până la strășina caselor, așa încât țeranii numai cu mare greutate pot eși afară din casele lor, din cauza zăpezii celei mari. Comunicațiunile cu șurile și grajdurile o fac printre galerii de zăpadă, cari le dă mult de lucru bieților țerani, fiind-că adese-ori se surpă, și deci munca lor este zadarnică.

* Recensământul poporațiunei în Oradea mare a dat următorul rezultat: numărul locuitorilor face 38.770. După confesiune: rom. cat. 11.858, gr. cat. 2509, gr. or. 2229, ev. ref. 10.761, aug. 675 unitari 137 israil. 10.002, fără confesiune 57. După naționalitate: unguri 34.610, nemți 782, români 2275, slovaci 281, ruși 33, sârbi 15, alții 332. Miliția nu e socotită aici — În Sighișoara numărul locuitorilor: 9626. După naționalitate: unguri 1577 (s'au sportit cu 404) nemți (sași) 5243 (+115), români 2446 (+350) alții 363 (+32) după confesiune: au 9 ev. 4868 gr. or. 2691 rom. cat. 1050, ev. ref. 569 isrl. 104 alții 247.

* Esposiția de manufacturi din Caransebeș arangiată de reuniunea femeilor române din Caransebeș se va deschide în 17 Februaru (1 Martiu) a. c. la 3 óred. a. în sala cea mare a Comunității de avere din Caransebeș.

Ultimul termin pentru trimiterea obiectelor de espus este 14/26 Februaru a. c.

Prețul de intrare de persoană 20 cr! pentru inteligentă 40 cr. copii 10 cr. școlari și școlărițe sub conducerea învățătorului sau învățătoarei 5 cr. Suprasolvirile se primesc cu mulțamită.

* (Vindecarea anghinei-difteritice.) Părintele Ioan Nicoreșcu din Jabăr scrie în „Fóia diecesană”, că spânzul (Kelleborus niger) e escelent mijloc contra anghinei.

În anul 1889, dice preotul nostru, fiind ales de preot în comuna Jabăr — lângă Lugoșiu — am avut trista ocașie a vedé în vara acelu an pe fie care și câte 3—4 prunci morți în urma morbului foarte contagios al „difteriei”.

Desperarea poporului era la culme. Odată îmi pică în minte, că veterinarii nostri populari — în toate ținuturile locuite de români, întrebuintează planta așa numită spânz — la vite: boi, vaci, cai, și cu deosebire la rămători. Și fiind-că cesti din urmă sufer mai mult de umflătură de grumați, îndată ce se observă bóla, li se face o impusetură în ureche sau în pept și se bagă spânzul; la 4—5 órese umflă în jurul spânzului și la o și trăgându se afară, dacă s'a făcut la timp, nesmintit se însănătoșează.

Pe temeiul acesta am chemat un veterinaru popular și mergând la casa unui prunc atăcat de „difterie”, acela i a oltoit spânz în pelea dela mâna stângă între cot și umér. Acesta a fost prima esperință, în urma căreia la 2 zile pruncul s'a sculat sănătos, acela carele mai nainte era mai mort. Mâna i se umflase și trăgând spânzul eșia o fluiditate verde. Acest cas a fost destul ca la fie-care pașient de „difterie” să se aplice acest medicament. Resultatul a fost satisfăcătoriu, că morbul a încetat, și numai ici coplea se mai întâmpla câte un cas de mórte, și numai la aceia, cari n'au întrebuintat numita plantă în pripă la ivirea réului. Până când mai nainte muriau cu locul.

Nefind competent în cauză, nu cunosc puterea numitei plante; de aceea atrag atențiunea bărbaților de specialitate.

* (Un păhar istoric.) — Păharul de argint, ce servia lui Napoleon I în toate campaniile sale, atât la masă cât și la fântânele de pe marginea drumurilor, se află acuma în stăpânirea unui locuitoriu din Riedingue, un ștat mic din Alsacia. Acest păhar a încăput în mâna bunicului femeii acestui locuitoriu, în ziua când trăsura împératului cădú în mâinile dușmanului. La acea epocă acest bunic comanda vânătorii lui Lutzow și profită de împrejurări pentru ca să puie mâna pe acest prețios suvenir. Părechea acestui păhar se află în muzeul din Londra.

Mulțamită publică.

Comitetul reuniunii femeilor române din Sibiu își ține de plăcuta datorință a esprima mulțamită sa cea mai căldurósă pentru ofrandele și suprasolvirile primite cu ocașunea balului arangiat în fa-

vorul reuniunii la 21/9 Ianuarie 1891 și anume au încure:

Esclenția Sa I. P. S. D. arhiepiscop și metropolit Miron Romanul 30 fl., Ioan Bădilă jude reg. în Sibiiu, Il. Sa Augustin Lăday, jude de curia în pens. în Petrifaleu câte 10 fl., I. A. avocat în Sibiiu, Nicanor Frateșiu, protosincol și asesor consistorial în Sibiiu, I. T. Hamrodi comerciant în Sibiiu, Ale sandru Lebu, proprietariu în Sibiiu câte 5 fl., Dr. George Țanțărean 4 fl. 52 cr., Dr. Herman Süssmann, medic în Sibiiu și Dr. Absolon Todea avocat în S. Reghir câte 4 fl., Il. Sa Victor de Say, general-major în Sibiiu 3 fl. 50 cr., Ioan Hannia, protopop și director sem. în Sibiiu, d-na Iosefina Paskovits n. de Dunca în Sibiiu, dșora Elena Petrașcu directoară la școala civilă de fete în Sibiiu, Sabin Piso jun. protopop în Agnita câte 3 fl., George Șandor, mare proprietariu în Cuișed 2 fl. 50 cr., Anton Demetriu comerciant în Sibiiu, Constantin Bugarski, comerciant în Sibiiu, Parteniu Cosma, director al instit. de credit și economii „Albina” în Sibiiu, Demetriu Coltofean, protopop în Brețcu, Nicolau Ivan, redactor la „Tel. Rom.” în Sibiiu, Ioan Jurca, proprietariu în Rovășel, Gustav Maetz, architect în Sibiiu, Dr. Ioan Moga, medic în Sibiiu, Iohanna Moldovan n. Farkas în Sibiiu, N. S. Nădasdy comerciant în Sibiiu, Ioan de Preda, avocat în Sibiiu, Dr. Lazar Petco, avocat în Arad, Stefan Pop, paroch și protopop on. în Mihalț, Il. Sa Dr. Ilarion Puscariu, archim. și vicariu arhiepiscopesc în Sibiiu, Galacteon Șagău, protopop în Reghin, Onoriu Tilea, ingineriu în Sibiiu, Nicolau Racotia, medic în Șeica mare câte 2 fl., Ioan Broju, publicist în Sibiiu, I. B. locotenent în Sibiiu, Constantin de Colbasi proprietariu în Spring, Petru

Draghiciu, protonotariu în Orăștie, Simeon Pasca not. în Sălciua inf., Romul Petric, cassariu la „Albina” în Sibiiu, Dr. Ioan Pop, medic c. r. de reg. în Sibiiu, A. St. c. r. maior în Sibiiu câte 1 fl. 50 cr., Aleman Dancăș, primariu în Reșinariu, G. A. Gross, comer. în Sibiiu, K. H. maior în pensiuie în Sibiiu, P. Indrieș, notariu în Vale, I. Krassowsky, comerciant în Sibiiu, Simeon Popoviciu, c. r. capelan castrens în Sibiiu, Teodor Popescu, comerciant în Sibiiu, Dr. Remus Rosea, secretariu consistorial în Sibiiu, Ioan Rusan, proprietariu în Misentea câte 1 fl., Dr. Ilie Beu, medic în Sibiiu, Nicolau Cristea asesor consistorial în Sibiiu, Victor de Heldenberg, profesor de musică în Sibiiu, W. de M. medic în Sibiiu, Paul Muntean, c. r. căpitan în Sibiiu, N. N., Ioan Papiu, protopop în Sibiiu, Ioan Popoviciu sublocotenent în Sibiiu, Ioan Popa, avocat în Sibiiu, A. Sz., Nicolau Vlad, avocat în Sibiiu câte 50 cr. — suma suprasolvirilor și ofrandelor 161 fl. 02 cr.

Totodată se exprimă mulțumită comitetului și On. comisiunii administrative a capelei reg. 31 de infanterie pentru scădemântul de 10 fl. din prețul muzicii.

Venitul brut al balului a fost 663 fl. 02 cr. — din care substrăgând spesele cu 327 fl. 32 cr. — rezultă un venit curat de 335 fl. 70 cr.

Din ședința comitetului reuniunii femeilor române din Sibiiu, ținută la 9 Faur, 1891.

Maria Cosma,
președintă.

Dr. O. Rusu,
secretariu.

Spectabilul domn Mihaiu Cirlea, notar public regesc în Abrud, încă în anul 1887 a format o fundațiune de 150 fl în favorul „Reuniunii femeilor

române” pentru școala de fetițe din Abrud. În 23 Novembre 1890 a binevoit a mai adauge încă 350 fl. astfel încât această fundațiune, carea acum pōrtă titlul de „Fundațiunea Joe și Cornelia Cirlea” constă din capitalul total de 500 fl. dorind prin acest act filantropic a eternisa memoria prea demnei sale soție Zoe Cirlea, carea până era în viață a fost una dintre celea mai zelose membre a comitetului Reuniunii, desvoltând față de școlă un zel neobosit, o rară și nobilă bunăvoință, interesându-se de școlă chiar și în ultimele momente ale vieței sale.

Acestate avându-le în vedere putem dice că această faptă generoasă a d-lui fondator față de scumpa și neuitata sa soție este un act de iubire și pietate demn de imitat, împlinindu-i prin această fundațiune nobilă i dorință de a contribui și pre venitori la cultura ficelor noastre Deci conduși de cele mai căldurose sentimente de pietate, recunoscință și mulțamire în numele Reuniunii fem. rom. din Abrud și giur dorim nobilei defuncte ca bunul D-șeu să o primescă între aleșii sei, ér d-lui fondator aducându i prin această mulțumirea cea mai căldurosă îi urăm dela D-șeu ca să l mângăe, și să-i lungescă firul scumpei vieți iutru mulți ani, dăruindu i sănătate deplină, ajutor și putere de sus, spre a și putea împlini la timp tōte nobilele dorințe de cari e condus.

Abrud, în 1 Februarie, 1891.

Ana Gall,
pres.

Alexandru Ciura,
secretariu.

Loterie.

Mercuri în 18 Februarie 1891.

Brünn: 44 70 78 68 3

Nr. 727.

[31] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan în parochia de clasa III. Mogos Valea bărnei, protopresbiteratul Lupșei, lângă neputinciosul paroch Nicolae Bărluț, prin această se eserie al doilea concurs pre basa mandatului consistorial dto 25 Septembrie 1890 Nr. 6084 B, cu terminul de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Cu acest post sunt împreunate venitele obicinuite și regulate prin sinodul parochial, cari fac la an după un calcul mediu suma de 379 fl., din cari jumătate compet parochului neputincios.

Interesații să vor puté informa dela oficiul parochial și protopresbiteral în detail din ce constau aceste venite.

Doritorii de a competá la acest post au a-și așterne cererile concursuali instruite cu documentele recerute de statutul organic și regulamentul pentru parochii în terminul prescriș.

Ofenbaia, în 8 Ianuarie 1891. În conțelegere cu comitetul parochial. Oficiul protopresbiteral greco orient. al Lupșei.

Ioan Danciu,
protopresb.

Nr. 16.

[32] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch în vacanta parochiă de clasa a III-a Poșaga de jos, protopresbiteratul Lupșei se eserie al doilea concurs cu terminul de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Cu acest post sunt împreunate venitele obicinuite și regulate prin sinodul parochial, cari fac la an, după un calcul mediu în bani suma de 300 fl.

Interesații să vor purea informa dela oficiul parochial și protopresbiteral în detail din ce stau venitele acestea.

Doritorii de a competi la acest au să-și așternă cererile concursuali instruite cu documentele recerute de statutul organic și regulamentul pentru parochii în terminul prescriș.

Ofenbaia, 8 Ianuarie, 1891. În conțelegere cu comitetul parochial. Oficiul protopresbiteral gr. or. al tract. Lupșei.

Ioan Danciu,
protopresb.

Nr. 361.

[22] 2—3

CONCURS.

Postul de vice notariu cercual în notariatul cercual constituit din comunele Săcel, Mag și Aciliu împreunat cu salariu anual de 300 fl., bani de quartir 30 fl., ér pentru lucrări private conform statutului esistent, — a devenit vacant.

Pentru indeplinirea acestui post se eserie concurs.

Cereri instruite conform legeri se se astérna subscrisului cel mult până în 28 Februarie a. c.

Săliște în 4 Februarie 1891.

Pretorul suprem:

Dr. Liviu de Lemény.

Nr. 45.

[23] 3—3

CONCURS.

Sunt a se ocupa 11 ajutóre à fl. 25 v. a. pe an, menite pentru tinerii români, cari voesc a învăța vre-o meserie, dar mai cu sémă: rotăria, lemăria (bărdășia), făurăria, măsăria (têmplăria) cismăria, pălăria, curelăria, șelăria, mașinăria agricola pentru a căror conferire se eserie concurs.

Șese (6) din ajutórele acestea vor fi a se ocupa cu inceperea anului curent éră cinci (5) dintre ele numai cu 1 Iuliu a. c.

Cererile a se înainta „Comitetului Asociațiunii transilvane pentru literatura româna și cultura poporului român în Sibiiu” (strada morii Nr. 8) până la 31 Martiu n. 1891.

Aspiranții la aceste ajutóre au să acudă la suplicele lor:

a) Atestat de botez în original sau în copia legalisată;

b) Testimoniu scolastic de cel puțin 4 clase elementare;

c) Contractul incheiat cu măestru conform §-lui 61 al legeri industriale (art. de lege XVII din 1884) în original sau în copie legalisată, și o adeveriață dela măestru despre succesul, cu care lucră;

d) Atestat de moralitate dela autoritatea competentă locală;

e) Adeverința dela părinți sau tutori că sunt decizi a lăsa pe fi sau pupilii lor la învățatură până se vor perfecționa pe deplin.

Cererile intrate după 31 Martiu n. 1891, precum și acelea, care nu vor fi instruite în regulă, nu se vor considera.

Din ședința comitetului Asociațiunii transilvane pentru literatura

romană și cultura poporului roman ținuta în Sibiiu la 31 Ianuarie n. 1891.

G. Barițiu,
președinte.

Dr. Ioan Crișian,
secret. II.

Nr. 939.

[25] 2—3

EDICT.

Neculae Enescu din Simon bărbat legitim al Almeriei Neuhauser din Gratz, carele pribegesco prin lume fără a i se sci locul ubicațiunii lui, prin această se citează, ca în termin de 6 luni să se presentede înaintea acestui oficiu, căci la din contră procesul intentat de soția sa se va decide și în absența lui.

Zérnesci, 24 Decembre 1891,

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Branului.

Traian Mețian,
protopresbiter

Sz. 1370 polg.

(33) 1—3

Hirdetmény.

A vidrátszegi általános határtagositási ügyben az előmunkálatok megkezdésére, u. m. a képviselő rendezése, mérnök választás és a költség előirányzat elkészítése végett a határnapot folyó év március 14-én d. e. 9 órára tűzőmki Vidrátszeg községébe, a községi iroda helyiségbe, a melyhez összes érdekelteket hirdetményileg azon figyelmeztetéssel hívom meg, miszerint egyik vagy másik meg nem jelenése a tárgyalás folyamat akadályozni nem fogná.

Erzsébetváros 1391 Február 12 én

A kir. törvényszék kiküldött bírāja.

Kelemen.

Sz. 75/1891 polg.

[26] 2—3

Hirdetmény.

Az erzsébetvárosi kir. főrvényszék ezenel közhirrre teszi, hogy Ory Béla által a mikeszasi közbirtokosság volt urbéresék ellen beadott kereset folytán, az ottani italmérsi jog gyakorlatának arányosítása megengedése és az aránykules meghatározása feletti tárgyalásra a határ nap f. év. Márczius hó. 10-én délelőtt 8 órája tüzetik ki Erzsébetvárosban a kir. törvényszék hivatali helyiségében melyhez összes érdekeltek oly figyelmeztetéssel hívatnak meg, hogy az ismeretlen tartozkodásu volt földes urak ügygondnokul kinevezet erzsébetvárosi ügyvéd Márkovich Iános által fognak képviselitetni

Az erzsébetvárosi kir. törvényszéknek 1891 Iannár 9 én tartott üléséből.

Vén András,
elnök.

Májai Géza,
jegyző.

Sz. 685/1891 polg.

[27] 3—3

Hirdetmény.

Medgyes város határának általános tagosítása iránti birtokrendezési ügyben az előmunkálatok megkezdésére u. m. a képviselő rendezése, a mérnök választás és a költség előirányzat elkészítése végett a határnapot folyó év Márczius 4-ére dél előtt 9 órára es esetleg az azután következő napokra tűzőm ki Medgyes városába a városi tanács ház nagy teremébe.

E tárgyalásra összes érdekelteket hirdetményileg azon figyelmeztetéssel hívom meg, miszerint egyik vagy másinak meg nem jelenése a tárgyalás megtartását akadályozni nem fogná.

Erzsébetváros 1891 Iannár hó 29-én

A kir. törvényszék kiküldött bírāja.

Kelemen.

„Sebeșana” Institut de credit și de economii, societate pe acții în Sas-Sebeș.

Convocare.

Domnii acționari ai „Institutului de credit și de economii „Sebeșana” societate pe acții” se invită prin această în înțelesul §-lui 18 al statutelor societății la a

III-a adunare generală ordinară,

ce se va ține în S.-Sebeș la 29 Martiu a. c. n. la 2 óre p. meridiene în localul institutului.

Obiectele:

1. Raportul anual al direcțiunii.
2. Raportul despre încheierea compturilor și raportul comitetului de supraveghere.
3. Satorirea bilanțului și hotărâri asupra distribuiri și solvirei câștigului curat.
4. Ficsarea prețului marcelor de prezență pe anul curent.
5. Eventuale propuneri.

Domnii acționari, cari în sensul §§-lor 20 și 21 din statutele societății voesc a participa la adunare în persoană s'au prin plenipotențiați, sunt rugați a-și depune acțiile și eventualele dovezi de plenipotență, cel mult până în 28 Martiu a. c. n. la cassa institutului în S. Sebeș.

S.-Sebeș, în 15 Februarie, 1891.

[34] 1—1

Diracțiunea.